

ANALELE ȘTIINȚIFICE ALE UNIVERSITĂȚII „AL.I.CUZA” IAȘI

Tomul LIV, Științe Juridice, 2008

**CÂTEVA ASPECTE PRIVIND COMPONENTA ȘI ARHITECTURA
JURIDICĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN**

EMANOIL CORNELIU MOGÎRZAN

1. În prima fază de dezvoltare a edificiului comunitar, atribuțiile Parlamentului European erau minore. Tratatul instituind Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO) prevedea doar dreptul de a asigura controlul democratic asupra Înaltei Autorități, iar la în cadrul Comunității Economice Europene (CEE), Parlamentul a primit, pe plan legislativ, competența de a emite avize consultative asupra propunerilor Comisiei, decizia finală urmând a fi luată de Consiliu¹. Aceasta este metoda comunitară, potrivit căreia decizia este luată prin participarea celor trei instituții politice ale Comunității². Atribuțiile Parlamentului au crescut continuu, ajungând acum să împartă puterea legislativă cu Consiliul Uniunii Europene (prin procedura de codecizie) și să joace un rol important în procedura bugetară. O dovadă elocventă a influenței actuale a Parlamentului în cadrul sistemului comunitar o reprezintă activitatea din ce în ce mai intensă a lobby-urilor³. Tratatul de la Lisabona extinde și mai mult puterile Adunării, transformând în același timp codecizia în procedura legislativă ordinară.

Dacă până în 1979 era compus din membri ai Parlamentelor naționale, în prezent Parlamentul European este singura instituție a Uniunii care beneficiază de legitimitatea *sufragiului* direct. O sursă de îngrijorare este însă faptul că

---

¹ Walter Hallstein, *United Europe. Challenge and Opportunity*, Harvard Univ. Press, Cambridge, Massachusetts, 1962, p. 25-26.

² J.-L. Quermonne, *L'Europe en quête de légitimité*, Presses de Sciences Po, Paris, 2001, p. 50-54.

³ E. Bomberg, A. Stubb (ed.), *The European Union: How Does It Work?*, Oxford Univ. Press, 2003, p. 100. Un eurodeputat mărturisea: „în 1979, ne rugam de oameni să ne facă o vizită. Acum încercăm să-i ținem departe” (*ibidem*). V. și S. P. McGiffen, *Uniunea Europeană. Ghid critic*, R. A. Monitorul Oficial, 2007, p. 28-29.

interesul electoratului european a evoluat invers proporțional cu extinderea rolului Adunării: participarea la alegerile pentru Parlamentul European a fost de 63% în 1979, când s-a organizat primul scrutin european și a scăzut continuu, 61% în 1984, 58,5% în 1989, 56,8% în 1994, 49,4% în 1999 ajungând la 45,5% în 2004⁴.

2. Sediul Parlamentului European a fost fixat de statele membre la Strasbourg, mai întâi cu titlu provizoriu și ulterior, prin Decizia de la Edinburgh a reprezentanților guvernelor statelor membre cu privire la fixarea sediului instituțiilor din 12 decembrie 1992, cu titlu definitiv. La Strasbourg se țin 12 perioade de sesiune lunare. La Bruxelles au loc perioadele de sesiune suplimentare. Sunt organizate, de regulă, șase perioade de sesiune suplimentare, pe durata a una sau două zile fiecare. Tot la Bruxelles lucrează și comisiile parlamentare. Secretariatul General al Parlamentului și serviciile sale se găsesc la Luxemburg.

Stabilirea sediului Adunării face obiectul unui conflict prelungit între deputați și unele state membre, cum ar fi Franța și – în mai mică măsură – Luxemburg. Litigiul a căpătat și expresie judiciară, fiind dedus spre judecată Curții de Justiție⁵. Astfel, în cauza Franța c. Parlamentului European⁶, Franța a cerut anularea deliberării Parlamentului European privind calendarul de lucru al instituției pentru anul 1996, ce fixa doar 11 perioade de sesiune plenare pentru acel an. Franța socotea că, în acest mod, se încălca Decizia reprezentanților guvernelor de la Edinburgh. În apărare, Parlamentul a susținut că Decizia luată la Edinburgh era ea însăși parțial lipsită de validitate, întrucât constituia o ingerință în puterea de organizare internă recunoscută de Curte în baza art. 142 (astăzi art. 199) TCE, această decizie depășind cadrul competențelor conferite statelor membre de art. 216 (astăzi art. 289) TCE. Curtea a statuat însă că stabilirea sediului instituțiilor comunitare este de resortul statelor membre. Astfel, decizia de la Edinburgh trebuie interpretată în sensul că definește sediul

---

⁴ Cea mai slabă participare s-a consemnat în fostele state comuniste din Europa Centrală și de Est, tendință confirmată în 2007 la scrutinele din Bulgaria și România.

⁵ CJCE, 10 februarie 1983, Luxemburg c. Parlamentului, cauza 230/81, *Recueil*, p. 255, CJCE, 28 noiembrie 1991, Luxemburg c. Parlamentului, cauzele conexe C-213/88 și C-39/89, *Recueil* p. I-5643, CJCE, 1 octombrie 1997, Franța susținută de Luxemburg c. Parlamentului European, cauza C-345/95, în *Recueil*, p. I-5215.

⁶ *Cit. supra*.

Parlamentului ca fiind locul unde trebuie să fie ținute, în mod regulat, 12 perioade de sesiune plenare ordinare, inclusiv cele în care Parlamentul își exercită puterile bugetare conferite de tratat. Perioadele de sesiune plenare suplimentare nu pot fi fixate în altă parte decât dacă Adunarea ține cele 12 perioade de sesiune plenare ordinare la Strasbourg, unde instituția își are sediul. Curtea a decis că, definind de o asemenea manieră sediul Parlamentului, guvernele statelor membre nu au adus atingere puterii de organizare internă atribuite Adunării de art. 142 (astăzi 199) TCE.

Totuși, hotărârea Curții nu a fost de natură să stingă disputa. Și la această oră cei mai mulți dintre deputați își manifestă în mod energic intenția de a muta la Bruxelles sediul instituției, invocând cheltuielile enorme pricinuite de migrația permanentă a parlamentarilor și a aparatului funcționăresc pe ruta Bruxelles-Strasbourg și Luxemburg-Strasbourg (circa 200 de milioane de euro anual)⁷. Doamna Cecilia Malmström, fost deputat european, astăzi ministrul pentru afaceri europene al Suediei, a inițiat chiar o petiție online în acest sens, susținută până acum de peste 1.240.000 de cetățeni europeni⁸. Desigur, alegerea Strasbourg-ului ca sediu al Parlamentului Europei unite are o clară încărcătură simbolică, fiind un semn al depășirii logicii confruntărilor militare care au sfâșiat continentul nostru. Un alt argument în favoarea Strasbourg-ului este de ordin logistic: extinderea clădirilor Parlamentului European la Bruxelles este dificilă din pricina lipsei de spațiu și a opoziției comunității locale din Ixelles, cartierul bruxellez în care acestea sunt amplasate⁹. Neîndoielnic însă, obstacolul principal îl reprezintă poziția inflexibilă a Franței, care blochează orice încercare de compromis¹⁰. Din altă perspectivă, această chestiune, deși pare a

---

⁷ Circa 200 de milioane de euro anual. Menționăm că clădirea Parlamentului din Strasbourg rămâne goală mai mult de 300 de zile anual (v. http://www.folkpartiet.se/FPTemplates/PersonalContent___44296.aspx, consultat la 15 decembrie 2008).

⁸ <http://www.oneseat.eu>, consultat la 15 decembrie 2008.

⁹ A se vedea Jacques F. Poos, fost ministru de externe al Luxemburgului și apoi eurodeputat, interviu luat de Étienne Deschamps, disponibil la www.ena.lu, consultat la 15 decembrie 2008. În calitate de chestor al Parlamentului European, Jaques Poos a participat la discuțiile cu autoritățile locale din Ixelles. Dacă statul belgian este interesat ca Bruxelles să devină sub toate aspectele capitala Uniunii, în schimb, pentru mulți localnici, acestea reprezintă entități străine și incomode (*ibidem*).

¹⁰ De altfel, unii autori francezi au propus renunțarea la această politică de forță foarte nepopulară printre deputații din alte state membre, pentru a determina o creștere a influenței

avea un caracter mai mult politic decât juridic, este o confirmare a faptului că atât Uniunea, cât și Comunitatea Europeană nu dispun de competențe proprii, ci doar de competențele atribuite de statele membre.

3. Repartizarea numărului de deputați pe state constituie o altă problemă spinoasă. Potrivit art. 189 TCE, Parlamentul e compus din reprezentanți ai popoarelor statelor reunite în Comunitate. Instituția nu reprezintă poporul Comunității, ci popoarele statelor, ceea ce ilustrează o diferență față de situația dintr-un stat federal, unde una din camerele Adunării reprezintă poporul federației. Tratatul de la Lisabona specifică faptul că Parlamentul European este format din reprezentanții *cetățenilor* Uniunii (viitorul art. 9A alin. 2 TUE).

Mandatele sunt alocate în mod proporțional cu populația statelor, conform principiului proporționalității descrescătoare. Acest principiu a ghidat dintotdeauna repartizarea mandatelor deputaților europeni, dar acum este prevăzut expres de Tratatul de modificare (viitorul art. 9A alin. 2 TUE). Statele mari sunt subreprezentate (*i.e.*, un mandat de deputat la 828.000 de germani), în timp ce statele mici sunt suprareprezentate (*i.e.*, un mandat la circa 71.000 de luxemburgezi).

La o analiză sumară, acest lucru poate părea nefavorabil pentru statele cu populație mai numeroasă, punând la îndoială reprezentativitatea democratică a Parlamentului. Chestiunea trebuie însă evaluată în corelație cu puterea de vot în cadrul Consiliului, instituția cu care Parlamentul împarte puterea legislativă și cea bugetară. Or, odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, în Consiliu statele mari vor fi net avantajate în raport cu statele mici, întrucât criteriul determinant în influențarea deciziei este populația statelor membre. Jean Peter Bonde, eurodeputat danez, copreședinte al grupului politic Independență și Democrație, relevă pericolul ca vocea statelor mici să nu se mai audă într-o uniune dominată de cei mari. În Statele Unite, toate statele federate sunt egale în Senat, cu două locuri fiecare, în timp ce în Camera Reprezentanților fiecare cetățean american are o influență egală. În Bundesrat-ul german, statele mici au trei voturi, iar statele mari, șase. Or, eliminarea ponderării votului în cadrul Consiliului, care – la presiunea Germaniei – a fost

---

Franței în Parlamentul European (Thierry Chopin, *L'influence française au Parlement européen: bilan et perspectives. Quels enjeux à l'horizon des élections européennes de 2009? (2èrre partie)*, disponibil la adresa: http://www.robert-schuman.org/question_europe.php?num=qe-120).

adoptată mai întâi în Constituția europeană și acum în Tratatul de modificare, va duce la mari disproporții între țările componente ale Uniunii. Autorul consideră că, din moment ce în Consiliu statele membre votează în funcție de mărime, nu mai are niciun sens să existe o a doua cameră legiuitoare, în care votul să se facă tot după mărime¹¹. Aceste aspecte vădesc în mod clar dificultatea de a găsi soluția optimă.

În mod concret, prin Tratatul de la Nisa se stabilise un număr maxim de 732 de parlamentari, ridicat la 736, prin Actul privind condițiile de aderare a Republicii Bulgaria și a României. Temporar însă, până în 2009, când se încheie actuala legislatură, numărul membrilor Parlamentului a crescut la 785. Explicația acestei creșteri este aceea că mandatele alocate României și Bulgariei prin Tratatul de la Nisa au rămas inițial neocupate, întrucât cele două țări nu au izbutit să încheie negocierile de aderare odată cu celelalte state din Europa Centrală și de Est. În consecință, aceste locuri au fost distribuite statelor membre. La intrarea României și a Bulgariei în UE, numărul de locuri în Adunare a fost suplimentat în mod corespunzător, cu o corecție în plus, ținându-se seama de mandatele repartizate anterior celorlalte state membre (în acest mod, România a avut 35 de parlamentari, în loc de 33, cum fusese fixat la Nisa).

În perspectiva intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona, pentru legislatura 2009-2013, Parlamentul a propus împărțirea locurilor pe state, prin rezoluția din 10 octombrie 2007, fixând la un număr total de 750 de deputați¹². S-a căzut de acord asupra principiului ca numărul maxim de locuri pe care îl poate avea un stat să fie de 96 (statul vizat este Germania, care pierde 3 locuri), iar numărul minim să fie de 6 (Malta câștigă un loc). La reuniunea neoficială de la Lisabona a Consiliului European, desfășurată în 18-19 octombrie 2007, Italia

---

¹¹ Jean Peter Bonde, *New composition of the European Parliament should be a wake-up call. Comment*, în *Eu Observer*, disponibil la data de 15 octombrie 2008 la adresa: http://euobserver.com/18/24720?rss_rk=1. Parlamentarul remarcă faptul că mai demult în trecut state mici precum Danemarca aveau în Parlament 10 reprezentanți, pe când țările mari, 36. Iar dacă în Consiliu Germania avea o putere de vot de trei ori mai mare decât a Danemarcei, pe viitor forța ei va fi de 15 ori mai mare... (*ibidem*).

¹² Trebuie remarcat că de această dată Parlamentul a reușit să adopte o propunere; în trecut, în lipsa unei propuneri venite de la Parlament, statele stabileau locurile de deputați pe state doar prin negocierile dintre ele.

a mai obținut un loc, ajungându-se la un număr total de 751 reprezentanți. Practic, douăsprezece state beneficiază de creșteri ale numărului de deputați.

Respingerea Tratatului de la Lisabona de către poporul irlandez a antrenat niște consecințe și în privința componenței Adunării. În primul rând, la viitorul proces electoral european numărul de mandate pus în joc va fi, *de lege lata*, de 736. Ținând seama de eventualitatea fericită ca Irlanda să ratifice într-un final Tratatul de la Lisabona și acesta să intre în vigoare după alegerile europene din iunie 2009 (mai devreme nu mai e posibil), Consiliul European a anunțat câteva modificări, la reuniunea din decembrie 2008. Astfel, în privința alocării de mandate, Tratatul de la Lisabona se va aplica „cât mai repede posibil”, adică se va mări numărul de deputați pentru țările care s-a stabilit această creștere. Trebuia găsită însă o formulă pentru Germania, pentru că, potrivit Tratatului de la Nisa, vor fi aleși 99 de deputați în iunie 2009, iar conform Tratatului de la Lisabona, numărul de locuri trebuie să scadă la 96. Soluția a constat în păstrarea temporară a tuturor deputaților germani¹³. Desigur, va trebui găsită o formulă juridică pentru modificarea Tratatului, calea cea mai comodă fiind cea a inserării acestor măsuri tranzitorii în tratatul de aderare a Croației la UE, preconizat a fi semnat în 2010.

Dăm în continuare repartizarea pe țări a mandatelor de eurodeputați:

Statul	DISTRIBUȚIA 2007-2009 (perioada de tranziție)	DISTRIBUȚIA 2009-2013 (dacă nu intră în vigoare Tratatul de la Lisabona)	DISTRIBUȚIA propusă prin Tratatul de la Lisabona
Germania	99	99	96 ¹⁴
Franța	78	72	74
Regatul Unit	78	72	73
Italia	78	72	73 ¹⁵

¹³ A se vedea J. Quatremer, în <http://bruxelles.blogs.liberation.fr/coulisses/2008/12/le-non-irlandai.html#more>, consultat la 22 decembrie 2008.

¹⁴ Temporar, în legislatura 2009-2014, Germania va avea 99 de deputați (v. *supra*).

¹⁵ Cifră la care s-a ajuns în urma negocierilor desfășurate la reuniunea Consiliului European de la Lisabona (18-19 octombrie 2007).

Spania	54	50	54
Polonia	54	50	51
România	35	33	33
Țările de Jos (Olanda)	27	25	26
Grecia	24	22	22
Portugalia	24	22	22
Belgia	24	22	22
Republica Cehă	24	22	22
Ungaria	24	22	22
Suedia	19	18	20
Austria	18	17	19
Bulgaria	18	17	18
Danemarca	14	13	13
Slovacia	14	13	13
Finlanda	14	13	13
Irlanda	13	12	12
Lituania	13	12	12
Letonia	9	8	9
Slovenia	7	7	8
Estonia	6	6	6
Cipru	6	6	6
Luxemburg	6	6	6
Malta	5	5	6
Total	785	736	751

4. Încă din 1952, chiar în lipsa unor prevederi în acest sens, parlamentarii europeni s-au organizat nu pe bază de naționalitate, cum se petrece în organizațiile internaționale, ci după afinități politice¹⁶. Ulterior, Regulamentul Parlamentului a stabilit condițiile necesare pentru crearea unui grup politic.

În trecut, puteau forma un grup politic 29 de deputați proveniți dintr-un

---

¹⁶ Michael Shackleton, în John Peterson, Michael Shackleton (editori), *The Institutions of the European Union*, Oxford Univ. Press, 2002, p. 100.

singur stat¹⁷, 23 din două state, 18 din trei state și 14 din patru sau mai multe state. Prin relaxarea graduală a condițiilor, se stimula crearea de grupuri politice cu o componență națională cât mai variată. Astăzi, determinant este doar caracterul multinațional: după aderarea României și a Bulgariei, pot forma un grup politic 20 de deputați, proveniți din cel puțin o cincime din statele membre (adică minim șase state membre) - art. 29 Regulament¹⁸. În iulie 2008 Parlamentul a decis că, începând cu legislatura ce va începe în 2009, pentru formarea unui grup politic trebuie să se asocieze 25 de deputați provenind dintr-un sfert din numărul statelor membre. În condițiile în care, cum arătam mai sus, numărul total de parlamentari va fi sub cel actual, constituirea unui grup politic va fi mai dificilă. În acest mod, marile grupuri politice au făcut viața grupurilor mici mai complicată.

Grupurile politice beneficiază de importante resurse: primesc spre folosință localuri, pot angaja personal (lucrează pentru ele circa 500 de agenți). Prerogativele legate de participarea la lucrările Parlamentului sunt semnificative: membrii grupurilor politice primesc funcții în comisiile parlamentare, primesc timp pentru a lua cuvântul în dezbateri¹⁹, dreptul de a avea diverse inițiative²⁰. Grupurile politice au un rol decisiv în stabilirea componenței comisiilor parlamentare. Deși alcătuirea acestor comisii reflectă, în principiu, compoziția întregii Adunări, membrii celor mai influente comisii și funcțiile de conducere în cadrul comisiilor se stabilesc practic prin negocierea dintre grupurile politice²¹. Fiecare grup politic numește câte un coordonator în cadrul comisiilor, funcție de mare influență²². De asemenea, președintele Parlamentului este ales, în practică, în urma negocierilor purtate între cele două mari grupuri politice: astfel, câte un

---

¹⁷ A existat și un grup politic alcătuit din deputați proveniți dintr-un singur stat. Gaulliștii francezi au constituit odinioară Grupul „Europenii Progresului”.

¹⁸ Cf. Guy Isaac, Marc Blanquet, *Droit général de l'Union européenne*, ed. a 9-a, Sirey, 2006, p. 103.

¹⁹ Parlamentarilor neafiliați li se atribuie în mod global un timp afectat luărilor de cuvânt, calculat în funcție de fracțiunile de timp atribuite fiecărui grup politic.

²⁰ *Ibidem*.

²¹ Damian Chalmers e.a., *European Union Law*, Cambridge Univ. Press, 2006, p. 112.

²² Coordonatorii sunt purtătorii de cuvânt ai grupurilor parlamentare în cadrul comisiilor, atribuind și diverse sarcini membrilor grupului lor. Când comisia discută dosare mai dificile, coordonatorii negociază între ei adoptarea actelor și apoi revin în cadrul grupului propriu, pentru a-i convinge pe colegi să accepte soluția de compromis (Jacques F. Poos, interviu, *cit. supra*).

reprezentant din fiecare grup va exercita funcția de președinte pe durata unui mandat de doi ani și jumătate.

Important este ca grupurile să fie constituite pe bază de afinități politice, ceea ce exclude asocierea unor parlamentari cu ideologii incompatibile. Alin. 1 al art. 19 Regulament dispune: „Deputații se pot organiza în grupuri pe baza afinităților politice.” O notă interpretativă inserată după acest text precizează că, în mod normal, nu este necesar ca Parlamentul să evalueze afinitățile politice ale membrilor unui grup. În cazul constituirii unui grup în aplicarea respectivului articol, deputații în cauză recunosc implicit că au aceleași afinități politice. Numai dacă deputații în cauză neagă că au aceleași afinități politice este necesar ca Parlamentul să aprecieze dacă grupul a fost constituit în conformitate cu regulamentul. Rațiunea introducerii acestor precizări o găsim în niște evenimente petrecute cu câțiva ani în urmă²³. La 19 iulie 1999, o comunicare adresată președintelui Parlamentului anunța constituirea unui nou grup politic denumit „Grupul tehnic al deputaților independenți (TDI) – Grup mixt”, al cărui scop declarat era de a garanta oricărui deputat exercitarea deplină a mandatului său parlamentar. Membrii noului grup nu făceau niciun secret din faptul că între ei nu există afinități politice, ei declarând că sunt independenți. De altfel, o parte din membri erau radicali italieni, iar alții erau de extremă dreaptă. În realitate, s-au asociat numai pentru a se bucura de avantajele materiale și politice aferente apartenenței la un grup politic. Sesizată de președinții celorlalte grupuri politice, comisia de afaceri constituționale a Parlamentului a dat interpretarea la alin. 1 al art. 19 Regulament, menționată mai sus. Nota interpretativă a fost adoptată de plenul Parlamentului, iar grupul TDI a introdus la Tribunalul de Primă Instanță o acțiune în anularea deciziei Parlamentului European cu privire la interpretarea art. 29 alin. 1 Regulament, care atrăgea și desființarea, cu efect retroactiv, a grupului „politic” menționat. Atât Tribunalul de Primă Instanță²⁴, cât și Curtea²⁵ au considerat acțiunea membrilor grupului respectiv ca fiind nefondată.

---

²³ Joël Rideau, *Droit institutionnel de l'Union et des communautés européennes*, ed. a 5-a, L.G.D.J., 2006, p. 390; Jean Paul Jacqué, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, ed. a 4-a, Dalloz, 2006, p. 263-264.

²⁴ TPI, hotărârea din 2 octombrie 2001, cauzele conexe T-222/99, T-327/99 și T-329/99, Martinez e.a. c. Parlamentului, *Recueil*, p. II-2823.

²⁵ CJCE, ordonanța din 11 noiembrie 2003, cauza C-488/01P, Martinez c. Parlamentului, *Recueil*, p. I-13355.

La această oră sunt șapte grupuri politice: Grupul Partidului Popular European (Creștin-Democrat) și al Democrațiilor Europeni, Grupul Socialist din Parlamentul European, Grupul Alianței Liberalilor și Democrațiilor pentru Europa, Grupul Uniunea pentru Europa Națiunilor, Grupul Verzilor/Aliața Liberă Europeană, Grupul Confederal al Stângii Unite Europene/Stânga Verde Nordică, Grupul Independență și Democrație. A existat, vremelnic, Grupul Identitate, Tradiție, Suveranitate, alcătuit din reprezentanți ai partidelor extremiste. Creat la 1 ianuarie 2007, odată cu aderarea României la Uniunea Europeană (cinci membri erau români), acest grup s-a dizolvat la 14 noiembrie 2007, când parlamentarii din Partidul România Mare și-au anunțat retragerea, în urma insultelor la adresa românilor aduse de colega lor de grup Alessandra Mussolini²⁶. În legislatura care se va încheia în 2009, cele mai importante grupuri politice sunt, în ordinea numărului de locuri: Grupul Partidului Popular European (Creștin-Democrat) și al Democrațiilor Europeni, Grupul Socialist din Parlamentul European, Grupul Alianței Liberalilor și Democrațiilor pentru Europa.

Există și parlamentari care nu fac parte din niciun grup politic (neafiliați).

În general, s-a constatat că grupurile politice votează destul de disciplinat. Totuși, la chestiunile mai delicate pentru statele din care provin (agrare, bugetare etc.), parlamentarii tind să voteze după criteriile naționale²⁷. Uneori, se formează intergrupuri de parlamentari de diferite tendințe, pentru subiecte de interes comun²⁸. De fapt, grupurile politice nu pot fi foarte omogene, întrucât sunt formate din membri ai unor partide naționale cu diverse orientări politice²⁹. Un exemplu interesant: la votul din 15 ianuarie 1999 asupra moțiunii de cenzură împotriva Comisiei Santer, marile grupuri politice au fost dezbinat³⁰. S-a

---

²⁶ Anunțul destrămării grupului a fost primit cu aplauze de majoritatea deputaților.

²⁷ D. Chalmers, *op. cit.*, p. 112.

²⁸ J. Rideau, *op. cit.*, p. 390.

²⁹ De exemplu, prezența conservatorilor britanici în cadrul Partidului Popular European a slăbit profilul creștin-democrat al grupului. De altfel, sintagma „Democrații Europeni” a fost introdusă la insistențele lor (Tapio Raunio, în John Peterson, Michael Shackleton (editori), *op. cit.*, p. 259).

³⁰ Andrew Macmullen, *Fraud, mismanagement and nepotism: The Committee of Independent Experts and the fall of the European Commission 1999*, în “Crime, Law & Social Change” nr. 32/1999, p. 194.

înregistrat o puternică opoziție între țările din Nord și cele din Sud. Germanii au votat în bloc în favoarea moțiunii, pe când spaniolii, portughezii și italienii au votat cu toții contra³¹. Când s-a votat directiva privind preluarea societăților comerciale, în urma presiunilor din partea patronatelor germane, deputații din această țară au votat unanim împotriva actului, determinând blocarea acestuia³².

Care este relația dintre grupurile politice și partidele politice europene?

Potrivit art. 191 TCE, adăugat prin Tratatul de la Maastricht, partidele politice sunt importanți vectori de integrare, contribuind la formarea unei conștiințe europene și la exprimarea voinței politice a cetățenilor Uniunii. Regulamentul (CE) nr. 2004/2003 privind statutul și finanțarea partidelor politice la nivel european ca partid politic la nivel european stabilește condițiile minimale pe care trebuie să le îndeplinească formațiunile europene pentru a beneficia de recunoaștere ca partide europene și de finanțarea din bugetul comunitar.

Astfel, un partid trebuie să aibă personalitate juridică în statul membru unde își are sediul; trebuie să fie reprezentat în cel puțin o pătrime din statele membre, de parlamentari europeni, naționali ori regionali sau să fi obținut, în cel puțin o pătrime din statele membre, cel puțin trei la sută din voturile exprimate în fiecare din statele membre respective la ultimele alegeri pentru Parlamentul European; trebuie să respecte principiile Uniunii europene; trebuie să fi participat la alegerile europene sau să-și manifeste intenția de a participa la ele³³. Iată câteva exemple de partide europene: Partidul Popular European, Partidul Socialist European, Partidul European al Liberal-Democraților, Partidul Verzilor, Alianța Liberă Europeană, Uniunea pentru Europa Națiunilor, Democrații Europeni, Partidul Democratic European.

Pe de altă parte, puterea reală a acestor partide europene este limitată. La

---

³¹ Didier Georgakakis, *La démission de la Commission européenne. Partie 2*, în „*Cultures & Conflicts*”, nr. 38-39/2000, disponibil la adresa: <http://www.conflicts.org/index816.html>. Consultat la 18 decembrie 2008.

³² John W. Cioffi, *The Collapse of the European Union Directive on Corporate Takeovers: The EU, National Politics, and the Limits of Integration*, în „BRIE Discussion Paper. Berkeley”, 2001, disponibil la adresa: <http://brie.berkeley.edu/publications/John%20Cioffi's%20paper.pdf>. Consultat la 18 decembrie 2008.

³³ V. și Jean-Michel De Waele, Ramona Coman, *Les partis politiques européens*, http://www.robert-schuman.eu/question_europe.php?num=sy-134, consultat la 15 decembrie 2008.

acest moment, partidele politice europene există mai mult pe hârtie. Se mobilizează în preajma alegerilor, încercând coordonarea punctelor de vedere sau când există un subiect mai fierbinte și este nevoie de o poziție a partidului. Adevăratele centre de influență se găsesc la nivelul grupurilor parlamentare, și nu la cel partidelor politice europene³⁴.

QUELQUES ASPECTS SUR LA COMPOSITION ET L'ARCHITECTURE JURIDIQUE DU PARLEMENT EUROPEEN

Résumé

Le Parlement européen a connu un développement continu de ses compétences, mais il n'a pas obtenu le droit de fixer son propre siège. Cette question est la raison d'un long conflit entre quelques pays (notamment la France) et les députés.

Les changements apportés par le traité de Lisbonne sur la composition de l'Assemblée sont la source d'une autre controverse. A la première vue, l'application du principe de la proportionnalité dégressive favorise les petits États, mais la réduction comparative des places parlementaires pour les grands États doit être appréciée en conjonction avec le nouveau mode de calcul de la majorité qualifiée dans le Conseil de l'Union européenne, qui profite pleinement aux états plus peuplés. Le résultat c'est que l'influence des petits États sur la décision de l'Union diminue.

Les groupes politiques du Parlement européen sont des centres de pouvoir. Ces groupes doivent se former sur la base des affinités politiques, ce qui exclut l'association des députés qui ont des idéologies incompatibles. Les récentes modifications des conditions demandées pour la constitution d'un groupe parlementaire sont de nature à favoriser les grands groupes. Si on regarde les relations entre les partis politiques européennes et les groupes parlementaires européens, on constate que, pour le moment, les partis politiques européens sont faibles, la vraie influence se trouve au niveau des groupes politiques du Parlement européen.

---

³⁴ Jacques F. Poos, interview, *cit. supra*. Pentru explicații privind slăbiciunea partidelor europene, v. Jean-Michel De Waele, Ramona Coman, *op. cit. supra*.